

Епоха

НЕЗАВИСЕН ПОЛИТИЧКИ МАГАЗИН

Цена: 100 динари

ИНТЕРВЈУ:
ЕЛИЈАС
ПЕТРОПУЛОС

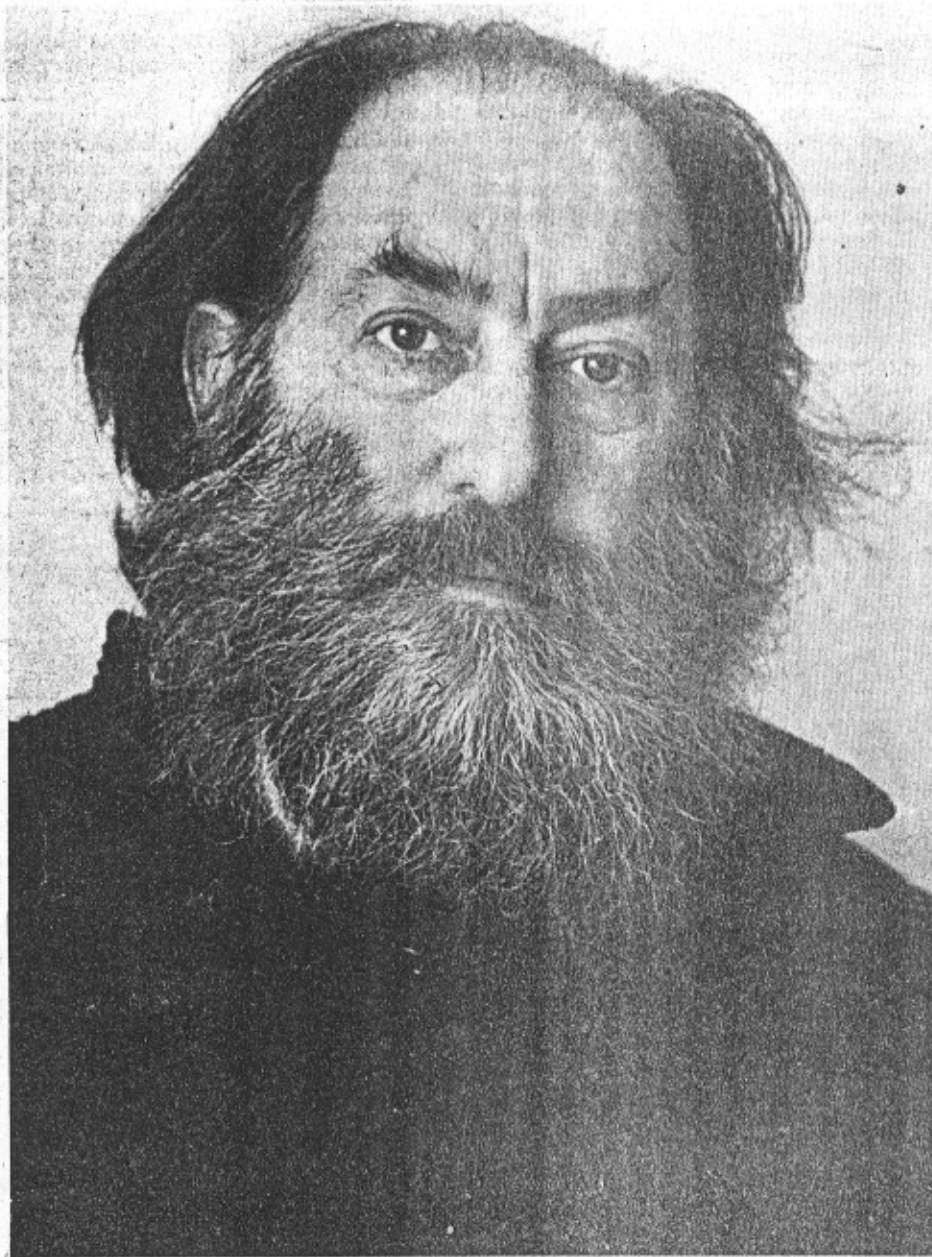
МИСЛОВНА
БОМБА
НА БАЛКАНОТ

ДОСЕ „РЕПУБЛИКА“

МИСЛОВНА БОМБА НА БАЛКАНОТ

ПАРАНОИЧНА КОНФРОН СО БАЛКАНСКАТА РЕА

Грчкиот писател Елијас Петропулос кој пред дваесет години ја напушти Грција и живее во Париз ги анализира корените на грчката параноја и шовинизам

Средбата со Елијас Петропулос, грчки поет и писател во егзил се совпадна во деновите на Митингот во Солун-последниот масовен израз на шовинизмот во Грција. Додека француските информативни средства и медиуми донесуваа информации за митингот во исто време, во просториите на Националниот институт за ориентални јазици и цивилизации во Париз се одржуваше историско-теориска дебата посветена на последниот број на познатата ревија „Отрман“ која објави импозантен зборник од трудови и архивски фотографии за Солун во чест на петстогодишнината од масовното доселување на Евреите во овој град некогашен „европски буџет на Балканот“.

Во познатството имаше судбинска непосредност. „На моите соседи (како Македонци и Парижани) од срце – ја напиша следната посвета на една од неговите книги прифаќајќи ја поканата за разговор.

Тргувајќи од фактот што преку еден разговор не може да се реши судбината на било кој народ, си ја допуштив смелоста да ја „вознемирам“ осаменичката душа на творецот, единствено мотивирана од желбата да го поделам познатството со овој со сите оние читатели кои веруваат и признаваат една единствена сила – силата на духот. За себе вели дека не припаѓа никому и дека единствениот водич му е работата.

ТАЦИЈА ЛНОСТ

Која е тајната на вашиот егзил?

Слободата. Слободата да пишувам без фобија. Слободата да објавувам без кривични прогони. Повеќе пати бев осудуван и затворан за моите дела. Отсекогаш сакав да заминам од Грција за да можам да дишам. Успеав да го сторам тоа 1975 година и оттогаш не сум се вратил.

Јас работам секогаш врз теми кое што блазираните „интелектуалци“ ги заобиколуваат и мразат. Поради тоа работам без библиографија. Значи јас сум обврзан да ја користам мојата меморија. Ја користам неа како трезор на податоци.

Вашиот прекрасен есеј за носталгија и Солун започнува со сликата на грчката окупација на овој град во 1912 год. Што е главната содржина на вашите детски спомени?

Мојата фамилија се „искачи“ од Атина во Солун, бидејќи мојот татко, како државен службеник по наредба требаше да замине во Северна Грција. Тоа беше 30-тите години, време кога Солун се уште беше еден голем мултинационален град, во кој беше доминантен еврејскиот елемент. Моите спомени од тоа време се врзани за едно шаренило од најразлични народи, со нивните различни јазици. Во Солун не егзистираше гето. Етничките заедници беа организирани во различни маала, околу една црква, џамија или синагога и во различните професии карактеристични за секоја одделна група, Евреи, Грци, Албанци, Македонци, Ерменци, Бугари, Срби, Ароманци (Власи) Лазини (гркофони и Туркофони), Караманли (ортодоксни туркофони од Анатолија), Донми (исламизирани Евреи) Франколевантинци.

По поделбата на Македонија оваа балканска метропола се претвора во провинциски град?

Да, од оној момент кога Солун го изгуби просторот од кој ги извлекуваше своите богатства пропадна во една мизерија. На пример пред балканските војни и пред I светска војна пристаништата во Солун беа полни со странски бродови.

ПОРТРЕТ

Францускиот критичар Фредерик Фор го претставува грчкиот писател Елијас Петропулос за македонските читатели.

Елијас Петропулос е роден во Атина на 26 јуни 1928 година. По правните и политичко-економските студии тој станува новинар и уметнички критичар – „најзначајниот уметнички критичар по војната во Грција“ како што ќе го нарече професорот Савидис во текот на еден судски процес.

Автор е на поетските книги преведени на француски, англиски и германски јазик: „Самоубиство“, „Тела“ „Огледало за тебе“, и „Бележник за Берлин“. Од критичко есеистичките книги најзначајно му е делото посветено на поетскиот свет на нобеловецот Одисеос Елитис.

Прозната книга „Прирачник на добриот крадец“ која е преведена на десетина светски јазици беше предмет на судски процес педесеттите години во Грција и за неа беше осуден со лишување од слобода во траење од две години.

Автор е исто така на серија на книги за историјата на градот Солун како што се: „Отоманското присуство“, „Солунските Евреи“ и „Мрачен сон“. Соработник е на познатите светски весници: „Франкфуртер рундшау“, „Монд“, „Дер Шпигел“ и „Њујорк Тајмс“.

Држел предавање на универзитетите во Париз, Берлин и Амстердам. Неодамна американската културна ревија „Маледикта“ му посвети на неговото творештво тематски број.

Новата монета од 100 драхми
Александар Велики!!! Крал на Македонците

По 1930 г. за странските бродови не постоеше никаква причина да пристануваат во Солун. По оваа загуба на овој балкански простор еве уште еден смртен удар за Солун; околу 40 000 Евреи го напуштија Солун.

Вие сте реагирале и пишувале против официјалниот грчки шовинизам. Како ја објаснувате неговата појава?

Современиот грчки расизам или шовинизам доаѓа во најголема мера од образованието што ги води грчките деца кон една параноична конфронтација со балканската реалност. Потребна е една тешка и долга борба против расизмот, кој се претставува во различни маски. Верувам дека најдобар лек против неговата појава е длабокото запознавање меѓу народите. Си спомнувам за писмото што и го испратив на Грчкиот министер за култура Мелина Меркури, во кое ја обвинив за тоа што организира експедиција на археолози за да ги транспортираат последните богомилски грбови од територијата на Македонија, за да

докаже дека Словените никогаш не стапнале на грчка територија. Јас лично со мои очи сум ги видел и објавив фотографии во Атина и Париз.

Се разбира госпоѓата министерка, псевдо социјалист-демократска никогаш не одговори ниту на моето официјално писмо ниту на моите написи. И така таа „докажа“ дека Словените никогаш не стапнале на „светата земја Грција“!

Еден од најтрагичните периоди на Грција е периодот на граѓанската војна (1946-49). Вашите спомени од тој период?

Ох! 1990 г. ја објавив мојата книга „Лешеве, лешеве, лешеве“ каде зборувам за германската окупација (1941-44) и за граѓанската војна 1946/49 г. Комунистичкото движење во Грција беше задушено во крв. Но, најтешкиот период за грчката левица беше асушност криптодиктатурата на Караманлис 1955/63 г. и ника-

ко граѓанската војна и не диктатурата на полковниците како што мислат Европејците.

Политикантот Караманлис е убиец на нашата култура, а Елитис руча со него!

Дали ви е познат фактот дека околу 28 илјади деца по граѓанската војна беа раселени низ светот?

Познат ми е добро овој проблем. Но тие украдени деца не беа само од Македонија, зошто не беше мал бројот и на грчките деца од различни региони на Грција. Но има и една друга страшна и болна вистина; монархофашистите под заштита на кралицата Фредерика насилно ги одземаа децата од групите кои требаше да отпатуваат и ги затвораа во посебни школи – затвори кои постојеа насекаде во Грција од Солун до Родос. Сите овие деца беа предодредени да се претворат во преторијанска гарда и во јаничари.

Како го третирате падот на Демократската армија и на генералот Маркос, кој неодамна почина?

Тоа е сложено прашање на кое може да се одговори во книга. Денес знаеме многу добро дека Сталин ги остави на милост и немилост грчките партизани и дека Тито исто така ја прекина помошта кон демократската армија. Го знаеме и тоа дека 1949 г. Тито ја остави грчката армија на монархофашистите да влезат во територијата на Југославија за да ги фатат партизаните од зад грб. Маркос за време на окупацијата и граѓанската војна играше добра улога. Мислам дека беше чесен, но и тој не успеа да го стопира методот на комунистите за политички ликвидации.

Кои се вашите спомени од периодот на воената хунта во Грција?

Диктатурата на полковниците беше трагична, но таа беше повеќе смешна отколку опасна. Да, секако тортурата постоеше тоа на сите им е познато. Но, тврдам дека имаше многу повеќе тортура пред полковниците во времето на криптодиктатурата на Караманлис. Тогаш имаше една специфика. Караманлис ги тортурираше само левичарите. Кога Пападопулос, водачот на хунтата се осмели да ги тортурира и оние од десницата, буржоазијата се најде изнедадена од употребата на старата класична тортура врз самата себе си. Значи споредбата не воведува во иронија. Во Грција тортурата никогаш не престанала. Затоа никогаш во мојот живот не сум поверувал, не верувам и денес дека буржоазијата е наивна.

Конфликтот меѓу ортодоксниот клер и повеќе грчки уметници е присутен

во 20 век – примерите со Казанзакис, последниот филм на Ангелопулос... Кое е вашето лично искуство во овој домен?

Извесни метрополити, воаери од неоправославното движење се обидоа да ги тероризираат Ангелопулос и други исто така добри синеасти, како Фрида Лјана. Кавгата на Казанзакис со црквата не е сериозна афера – тој не беше никогаш револуционер – на неговиот грб има крст од 10 метри. Случаите на Роидис, Ласкаратос беа многу посериозни и затоа овие двајца беа забранети. Роидис е можеби најзначајниот и најкултивираниот грчки писател.

Сведоци сме денес на една масовна манифестација на грчкиот шовинизам на организиранит митинг во Солун насочена против интернационалното признавање за Република Македонија, некогашната југословенска република. Како гледате на овој проблем?

Големиот „народен“ митинг во Солун (организиран од сите политички партии!!!) е една манифестација опасна и шизофренична. Жителите на Солун не знаат (или играат дека не знаат) што се тоа Славомакедонци чие име ние отсекогаш сме го употребувале. Ако не постојат немаше да има име за нив. Мафијата од продадените професори на Универзитетот прават се за да го докажат „грцизмот“ на Македонија кога не се во позиција да го докажат сами нивниот личен грцизам.

Ова го велам намерно за Караманлис, кој го зборува нашиот јазик на еден ужасен начин (мислам дека мајка му зборува словенски дијалект, а татко му турски) а исто така и за археологот Манолис Андроникоглу или нешто слично...), како и за сите други „Грци“ од вчера кои од комплекс на инфериорност играат супер патриоти и држат лекции по патриотизам.

Претседателот на Република Грција Константин Караманлис од почетокот на годинава пишува писма до своите европски партнери за да го сврти нивното внимание кон прашањето на Македонија, каде е роден. Европа ќе го послуша или не?

Потписот на Караманлис не важи во Европа. Европа минува еден период на транспозиција на болна промена и тоа ги усложнува балканските проблеми. Грција без да има една стратегија на национална политика се обидува да дејствува со многу нервозни и грозничави дипломатски мерки, наместо да започне да воспоставува хармонија. Мислам дека Грција ја изгуби војната однапред. Она што доминира во регионот меѓу Балканот, Црно Море и Касписко Море е Турција, која со една неверојатна брзина ќе стане голема сила.

Μειονότητες στην Ελλάδα και ο πολιτικός κοσμος

Εταιρεία για τα Δικαιώματα των Μειονοτήτων

Насловна страница на списанието „Малцинствата во Грција“ објавено неодамна во Атина во кое се споменува дека „Славомакедонците“ се трета етничка група по бројност.

Грчките политиканти не се способни да мислат за новите перспективи и доминирани единствено од нивната ништожна политичка тактика се препуштени на игрите на национализмот и расизмот. Грчката влада ја среќаваше Државата Македонија во многу интеренционални комуникации, но сега дојде мигот во кој тие го негираат постоењето на таа држава. Грчката влада е исто така слепа како за надворешните, така и за внатрешните проблеми. Ке речам дека можеби не сме далеку од денот кога Критјаните ќе побараат независност на Крит.

Што значи за вас Македонија?

Курдите се движат меѓу Ерменија и Месопотамија, пред епохата на Ксенофон. Курдите не успеаја да имаат свој дом. Но Македонците успеаја да создадат своја држава. Новите Грци мислат дека се наследници на античка Грција и на Византија и дека тие имаат право да го користат како монопол името „Македонија“ Тие инсистираат да се вика Истанбул Константинопол...

Моите сонародници се обврзани да пијат уште многу горчливи чаши.

Разговорот го водеше: Лилјана КОТЕВСКА